

ODPOWIEDZIALNOŚĆ SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W SFERZE SOCJALNEJ

redakcja naukowa

Mirosław Stec, Katarzyna Małysa-Sulińska

ODPOWIEDZIALNOŚĆ SAMORZĄDU TERYTORYALNEGO W SFERZE SOCJALNEJ

redakcja naukowa
Miroslaw Stec, Katarzyna Małysa-Sulińska

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

AUTORZY

Maciej Berek
Małgorzata Ganczar
Anna Kawecka
Przemysław Kledzik
Irena Lipowicz
Piotr Lisowski
Katarzyna Małysa-Sulińska
Stanisław Nitecki
Mikołaj Pułło
Piotr Rączka
Karolina Rokicka-Murszewska
Marta Romańska
Sebastian Sikorski
Marzena Świstak

SERIA **MONOGRAFIE**

Publikacja dofinansowana przez:

- Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego
- Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Rzeszowie
- Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Legnicy
- Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Jeleniej Górze

Stan prawny na 15 kwietnia 2023 r.

Redaktorzy naukowci

Prof. dr hab. Mirosław Stec, nr ORCID: 0000-0002-3537-9204

Dr hab. Katarzyna Małysa-Sulińska, prof. UJ, nr ORCID: 0000-0002-6406-8851

Recenzenci

Dr hab. Jerzy Korczak, prof. UW, nr ORCID: 0000-0003-1104-4837

Dr hab. Marek Mączyński, prof. UJ, nr ORCID: 0000-0001-8558-3361

Wydawca

Izabella Małecka

Redaktor prowadzący

Dorota Lebedzińska

Opracowanie redakcyjne

Anna Kunz

Projekt okładek serii

Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2023

ISBN 978-83-8328-657-0

ISSN 1897-4392

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz najważniejszych skrótów	7
Wstęp	9
<i>Maciej Berek</i> Konstytucyjne zasady intertemporalne a polityka prorodzinna państwa	13
<i>Irena Lipowicz, Sebastian Sikorski</i> Ochrona zdrowia jako zadanie własne samorządu terytorialnego na tle rozwiązań zawartych w projekcie ustawy o modernizacji i poprawie efektywności szpitalnictwa	39
<i>Marta Romańska</i> Pomoc w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty jako zadanie gminy – ogólna charakterystyka	67
<i>Stanisław Nitecki</i> Odpłatność za korzystanie z usług socjalnych jako przejaw współodpowiedzialności za swoją jednostkę samorządu terytorialnego	87
<i>Katarzyna Małyśa-Sulińska</i> Praca zarobkowa a prawo do świadczenia dla opiekuna osoby z niepełnosprawnością. Rzeczywistość a oczekiwania	103

Piotr Lisowski

Indywidualna perspektywa problemów z odpowiedzialnością – przykład świadczeń pielęgnacyjnych	125
---	-----

Przemysław Kledzik

Prawo do renty i emerytury a przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego – w aspekcie orzecznictwa sądów administracyjnych	155
--	-----

Anna Kawecka

Wywiad środowiskowy a weryfikacja prawa do świadczenia pielęgnacyjnego	185
---	-----

Piotr Rączka, Karolina Rokicka-Murszewska

Rola nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w realizacji zadań związanych z polityką socjalną	203
--	-----

Mikołaj Pułło

Weryfikacja orzeczeń samokontrolnych w ujęciu Kodeksu postępowania administracyjnego – przyczynek do odpowiedzialności organów za prawidłowe i efektywne rozstrzyganie spraw indywidualnych	215
--	-----

Marzena Świstak

Kierunki rozwoju systemu świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej w Polsce. Kilka uwag na tle propozycji zmian legislacyjnych	231
---	-----

Małgorzata Ganczar

Osoby z niepełnosprawnością w systemie szkolnictwa wyższego	251
--	-----

Literatura	271
-------------------------	-----

WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW

Akty prawne

k.c.	- ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.)
Konstytucja RP	- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
k.p.a.	- ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2000 ze zm.)
k.p.c.	- ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.)
KPP	- Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 389)
pr. oświat.	- ustawa z 14.12. 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
p.s.w.n.	- ustawa z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.)
u.e.r.f.u.s.	- ustawa z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 504 ze zm.)
u.k.a.r.	- ustawa z 15.07.2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224)
u.o.a.n.	- ustawa z 20.07.2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461)
u.p.s.	- ustawa z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.)
u.s.g.	- ustawa z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)
u.s.p.	- ustawa z 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1526 ze zm.)

-
- u.ś.o.z. – ustawa z 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2561 ze zm.)
- u.ś.r. – ustawa z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 390)

Inne

- M.P. – Monitor Polski
- NSA – Naczelny Sąd Administracyjny
- ONSAiWSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
- OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
- OSP – Orzecznictwo Sądów Polskich
- OTK – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
- OTK-A – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, seria A
- SKO – samorządowe kolegium odwoławcze
- SN – Sąd Najwyższy
- TK – Trybunał Konstytucyjny
- WSA – wojewódzki sąd administracyjny

WSTĘP

Konstytucja RP – w art. 16 ust. 1 – stanowi, że ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego tworzy z mocy prawa wspólnotę samorządową. Samorząd terytorialny uczestniczy zaś – jak wskazano w art. 16 ust. 2 Konstytucji RP – w sprawowaniu władzy publicznej, a przysługującą mu w ramach ustaw część zadań publicznych wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Przedmiotowe zadania wykonywane są na rzecz ogółu mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego, a w związku z tym sposób ich realizacji ma realny wpływ na funkcjonowanie nie tylko wspólnoty samorządowej jako całości, ale także poszczególnych jej członków. Odpowiedzialność za sposób realizacji zadań publicznych na rzecz członków wspólnoty samorządowej spoczywa na samorządzie terytorialnym, przy czym jest ona tym większa, im bardziej dotyczy niewąlgicznych sfer życia członków wspólnoty, a taką jest niewątpliwie zabezpieczenie socjalne mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego.

Analizy wymaga zatem kwestia, czy obowiązujące przepisy stwarzają jednostkom samorządu terytorialnego możliwość odpowiedzialnego prowadzenia polityki społecznej wobec członków wspólnoty. Niezbędna jest zatem szeroka dyskusja na ten temat, a forum dla wymiany poglądów w tym zakresie stanowiło XVI Seminarium Naukowe Katedry Prawa Samorządu Terytorialnego Uniwersytetu Jagiellońskiego zatytułowane *Odpowiedzialność samorządu terytorialnego w sferze społecznej. Rzeczywistość a oczekiwania*, które odbyło się w Krakowie w dniach 13–14 października 2022 r. Uczestniczyli w nim przedstawiciele praktyki prawniczej, w tym sędziowie Sądu Najwyższego, sądów administracyjnych, samorządowych kolegiów odwoławczych, regionalnych

izb obrachunkowych, jak również pracownicy urzędów administracji samorządowej oraz rządowej. W dyskusji reprezentowane było także środowisko parlamentarzystów. W Seminarium udział wzięli nadto naukowcy o różnych specjalizacjach ze wszystkich liczących się ośrodków akademickich w Polsce. W założeniu organizatorów Seminarium Naukowych Katedry Prawa Samorządu Terytorialnego Uniwersytetu Jagiellońskiego dyskusja na temat samorządu terytorialnego powinna toczyć się bowiem przy udziale przedstawicieli różnych specjalizacji naukowych, w tym administratywistów, konstytucjonalistów, finansistów, cywilistów oraz historyków. Zaznaczenia wymaga zatem, że Seminarium Katedry Prawa Samorządu Terytorialnego Uniwersytetu Jagiellońskiego stanowią płaszczyznę do wymiany poglądów przez przedstawicieli wszystkich wymienionych środowisk, których członkowie zajmują się badaniem samorządu terytorialnego.

XVI Seminarium Naukowe Katedry Prawa Samorządu Terytorialnego Uniwersytetu Jagiellońskiego odbyło się pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich, a w jego trakcie wygłoszonych zostało 25 referatów, które wywołały żywiołową dyskusję wśród uczestników prezentowanego wydarzenia naukowego. Stała się ona podstawą do napisania 26 wartościowych artykułów naukowych, które – z uwagi na liczbę i zakres przedmiotowy – nie mogły zostać ujęte w jednym woluminie. W związku z powyższym w niniejszym tomie, zatytułowanym *Odpowiedzialność samorządu terytorialnego w sferze socjalnej*, ujęto teksty traktujące między innymi o ochronie zdrowia oraz zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty, a także odnoszące się do wsparcia udzielanego osobom z niepełnosprawnością i ich opiekunom. Pozostałe artykuły zostały zaś ujęte w tomie zatytułowanym *Odpowiedzialność samorządu terytorialnego w sferze społecznej i gospodarki przestrzennej*.

Opracowania ujęte w obu tych książkach powinny – jak sądzimy – wywołać szeroką dyskusję na temat odpowiedzialności samorządu terytorialnego w sferze społecznej, a jednocześnie stanowić znaczący wkład w jej przebieg. Od kilku już lat wyrażamy niesłabnącą nadzieję, że nasze publikacje przyczynią się do umocnienia w Polsce pozycji ustrojowej samorządu terytorialnego, a nadto bezpowrotnie zakończą okres

kwestionowania doniosłości tej instytucji, która znajduje umocowanie w przepisach obowiązującej Konstytucji RP.

prof. dr hab. Mirosław Stec
dr hab. Katarzyna Małyś-Sulińska, prof. UJ
Katedra Prawa Samorządu Terytorialnego
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego
Kraków, kwiecień 2023 r.

Maciej Berek

KONSTITUCYJNE ZASADY INTERTEMPORALNE A POLITYKA PRORODZINNA PAŃSTWA

1. Wprowadzenie

Pojęciu polityki prorodzinnej¹ państwa można przypisywać różne znaczenia, można odnosić to pojęcie do instrumentów prawnych, ekonomicznych oraz kulturowych². Na potrzeby niniejszego opracowania przyjmuję, że pojęcie to odnosi się do polityki mającej na celu wspieranie rodziny, realizowanej na podstawie szeregu aktów prawnych wchodzących w zakres różnych dziedzin prawa między innymi prawa podatkowego, rodzinnego, spadkowego, pracy, socjalnego. Polityka ta prowadzona jest na podstawie aktów normatywnych m.in. ustanawiających świadczenia wspierające rodziny lub członków rodzin, w tym ze względu na ich status materialny, zaistnienie przesłanki losowej czy okres związany z pozyskiwaniem określonych kompetencji³.

---

¹ Na potrzeby artykułu stosuję pojęcie „polityki prorodzinnej”, akcentując tym samym element wsparcia rodziny jako celu tej polityki, przy świadomości, że nauki społeczne posługują się raczej pojęciem „polityki rodzinnej”, podobnie wszakże definiując jej cel – zob. np. H. Kelm, *Skuteczność polityki rodzinnej w warunkach regresu demograficznego w Polsce*, Kraków 2018, s. 54–57 i ujęte tam wyjaśnienia genezy i treści tego pojęcia.

² Zob. np. A. Durasiewicz, *Efektywność polityki rodzinnej na tle niektórych krajów UE*, Radom 2012, s. 8 i 10.

³ Kluczowym, choć niewyczerpującym elementem katalogu tych świadczeń są świadczenia przewidziane przez ustawę o świadczeniach rodzinnych – typologię tych

Stosunkowo nowym elementem tej polityki jest świadczenie nazywane potocznie „500 plus”, wprowadzone przepisami ustawy z 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci⁴. Dalsze rozważania odnoszą się ogólnie do ustrojowych uwarunkowań dokonywania zmian w ustawach, które ustanowiły różnorodne świadczenia służące, co najmniej na płaszczyźnie deklarowanej przez projektodawcę, realizacji elementów polityki prorodzinnej, jednak świadczenie „500 plus” może potraktować jako umowny punkt odniesienia ilustrujący zagadnienia prawne wymagające rozważenia dla oceny dopuszczalności dokonywania zmian dotyczących takiego lub tego typu świadczenia.

Politykę prorodzinną w wyżej określonym rozumieniu kształtuje, czyli określa zasady jej prowadzenia, ustawodawca. Ustawodawca uprawniony jest więc także do zmian elementów tej polityki. Niewątpliwe jest uprawnienie formalne do dokonywania tych zmian rozumiane w ten sposób, że organowi władzy ustawodawczej przysługuje kompetencja do dokonania zmiany ustawy. Zakres i warunki wprowadzenia takich zmian podlegają jednak ograniczeniom wynikającym z nakazu przestrzegania hierarchicznej zgodności aktów normatywnych. Dopuszczalność przyjęcia określonej nowelizacji ustawy z omawianego obszaru musi być postrzegana przez pryzmat respektowania konstytucyjnych zasad odnoszących się do tworzenia prawa. Ustawa zasadnicza normuje najistotniejsze sprawy związane z funkcjonowaniem państwa i społeczeństwa. Postanowienia ustawy zasadniczej tworzą zatem podstawy kompetencyjne, polityczne i aksjologiczne całego porządku prawnego⁵. Istnieje wiele ustrojowo umocowanych zasad odnoszących się do procesu prawodawczego. Są to zasady określające elementy proceduralne, reguły dotyczące dopuszczalnej treści określonych aktów normatywnych, wzajemnej relacji tych aktów, w końcu reguły dotyczące norm

---

świadczeń analizują np. P. Mrozek, E. Pawka-Nowak, *Świadczenia rodzinne*, Warszawa 2021, rozdział I, pkt 1.

⁴ Dz.U. z 2022 r. poz. 1577 ze zm.

⁵ S. Wronkowska, M. Hermann, *Problematyka intertemporalna prawa konstytucyjnego. Zagadnienia podstawowe* [w:] *Problematyka intertemporalna w prawie. Zagadnienia podstawowe. Rozstrzygnięcia intertemporalne. Geneza i funkcje*, red. J. Mikołajewicz, Warszawa 2015.

określających termin wejścia aktu w życie oraz jego wpływ na wcześniej uchwalone akty prawne oraz zastane stany faktyczne.

Ustalenie tożsamości albo odmienności oddziaływania każdej z ustrojowych zasad wchodzących w zakres tego zbioru na ustawodawcę kształtującego podstawy polityki prorodzinnej wymagałoby odrębnej, rozbudowanej analizy. Szczególnie interesujące badawczo wydaje się dokonanie oceny, na ile zasady konstytucyjne wpływają na wprowadzanie zmiany w polityce prorodzinnej. Przedmiotem analizy w niniejszym opracowaniu jest więc wpływ konstytucyjnych zasad intertemporalnych na dokonywanie przez ustawodawcę zmian w obszarze dotyczącym polityki prorodzinnej, w szczególności tych z ustaw kształtujących ową politykę, którymi przyznano świadczenia finansowe. Weryfikacji wymaga hipoteza o istotnym ograniczającym wpływie konstytucyjnych zasad intertemporalnych na swobodę ustawodawcy dokonującego zmian w takim obszarze regulacji.

2. Konstytucyjne zasady intertemporalne

Przeprowadzenie rozważań wymaga doprecyzowania pojęcia konstytucyjnych zasad intertemporalnych jako odnoszącego się do mających swoje źródło w normach konstytucyjnych zasad konstruowania prawa międzyczasowego. Poza zakresem zainteresowań pozostaje więc inne możliwe znaczenie tego pojęcia odnoszące się do przepisów intertemporalnych stanowiących element nowelizacji ustawy zasadniczej. Konstytucja, a precyzyjniej – zasady wywiedzione z treści przepisów konstytucyjnych wyznaczają więc standardy dotyczące rozwiązywania kwestii przejściowych powstających w razie zmian aktów podkonstytucyjnych.

Tradycyjną nazwą norm określających stosunek „nowego prawa” do sytuacji mających znaczenie prawne, a powstałych przed jego wejściem w życie, w czasie obowiązywania dawnego, a następnie uchylonego prawa, jest prawo międzyczasowe lub normy intertemporalne. Trybunał Konstytucyjny słusznie zauważył⁶, że takie normy rozgraniczają czasowy

---

⁶ Np. wyrok TK z 31.01.2001 r., P 4/99, OTK 2001/1, poz. 5.

zakres stosowania kolejno obowiązujących przepisów przez wskazanie, które z nich należy stosować w danej sytuacji. Także doktryna wskazuje, że przepisy intertemporalne to przepisy odnoszące się do stanu, gdy pewne sytuacje istotne prawnie powstały pod rządami wcześniej obowiązujących przepisów (a obecnie już uchylonych), jak również wtedy, gdy pewne sytuacje istotne prawnie powstały pod rządami wcześniej obowiązujących przepisów i trwają (są kontynuowane) pod rządami nowych przepisów, które bezpośrednio zastąpiły przepisy dawne⁷.

Przedmiotem badania w tym artykule są zasady intertemporalne, które mają swoje źródło w ustawie zasadniczej. Zasady te wpływają na swobodę ustawodawcy poddającego zmianie akt prawny, na podstawie którego realizowana jest polityka prorodzinna państwa. Potencjalnym efektem tego wpływu może być konkluzja o niedopuszczalności dokonania określonej zmiany, ograniczeniu zakresu podmiotowego lub przedmiotowego wprowadzanej zmiany, wykluczeniu możliwości modyfikowania niektórych zasad, na których oparto dotychczasowe rozwiązania, a także konieczności ujęcia w pakiecie nowych regulacji przepisów intertemporalnych (na poziomie ustawowym). Ze względu na przyjęty sposób rozumienia polityki prorodzinnej państwa i różnorodność dziedzin prawa, w których usytuowane mogą być akty prawne konstytuujące poszczególne elementy tej polityki, nie jest możliwe zaprezentowanie specyficznego podejścia do problematyki przepisów intertemporalnych w tych dziedzinach, można jedynie odnotować, że takie odrębne podejścia są przyjęte w doktrynie. Dotyczą one przepisów intertemporalnych stanowiących element kompozycji nowego lub nowelizującego aktu prawnego.

Źródłem ustrojowych zasad intertemporalnych, których poszukujemy, jest konstytucyjna zasada państwa prawnego. Idea państwa prawnego jest bezpośrednio wiązana z respektowaniem przez to państwo godności

---

⁷ Zob. np. W. Jakimowicz, *Kilka uwag na temat metod regulacji intertemporalnej w kontekście sytuacji prawnej jednostki* [w:] *Administracja publiczna pod rządami prawa. Księga pamiątkowa z okazji 70-lecia urodzin prof. zw. dra hab. Adama Błasia*, red. J. Korcza, Wrocław 2016, s. 153–154 i cytowani tam T. Stawicki, P. Winczorek, *Wstęp do prawoznawstwa*, Warszawa 2003, s. 102.

człowieka. Pojęciu godności ludzkiej należy przypisać charakter wartości konstytucyjnej o centralnym znaczeniu dla zbudowania aksjologii obecnych rozwiązań konstytucyjnych. Demokratyczne państwo prawne to państwo oparte na poszanowaniu człowieka, a w szczególności na poszanowaniu i ochronie życia oraz godności ludzkiej⁸. Pryzmat poszanowania godności człowieka będzie kluczowy dla ustalenia granic swobody ustawodawcy. Poszanowanie tej godności jest obowiązkiem państwa, które stanowiąc prawo, powinno się liczyć z autonomią jednostki ludzkiej i jej interesami tak dalece, jak nie pozostają one w kolizji z dobrem wyższym czy co najmniej równoważnymi interesami innych osób⁹. Ustrojowe reguły intertemporalne trzeba więc postrzegać przez pryzmat ich związku z zasadą demokratycznego państwa prawnego.

Demokratyczne państwo prawne to państwo, którego cechą jest m.in. należyte respektowanie praw i wolności, które zostały przyznane lub przynależą jednostce. Od prawodawcy w państwie prawnym respektującym zasadę godności człowieka oczekiwać należy przede wszystkim respektowania wolności ludzkiej wyrażającej się we względnej swobodzie podejmowania decyzji. Swoboda ta dotyczy w szczególności kształtowania swojej pozycji prawnej własnymi działaniami w oparciu o znane podmiotowi prawo. Oczekiwanie możliwości korzystania z wolności i podejmowania decyzji na podstawie znanego prawa prowadzi nas do zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa czy – w innym ujęciu – do zasady bezpieczeństwa prawnego, postrzeganej nawet jako zasada o podstawowym znaczeniu dla normatywnej treści klauzuli państwa prawnego¹⁰. Zaufanie do stanowionego przez państwo prawa możliwe jest tylko wtedy, gdy prawo to jest względnie stabilne, czyli jego zmiany nie są nadmiernie częstotliwe, niespójne, a przede wszystkim nie są zaskakujące dla adresatów. Zasada zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa opiera się na pewności prawa, a więc takim zespole cech przysługujących prawu, który zapewnia

---

⁸ Wyrok TK z 30.09.2008 r., K 44/07, OTK-A 2008/7, poz. 126; wyrok TK z 22.01.2013 r., P 46/09 OTK-A 2013/1, poz. 3.

⁹ J. Mikołajewicz, *Prawo intertemporalne w państwie prawnym*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”, 2015/4, s. 25.

¹⁰ P. Tuleja, komentarz do art. 2 [w:] *Konstytucja RP*, t. I, *Komentarz. Art. 1–86*, red. M. Safjan, L. Bosek, Warszawa 2016, s. 223.

Celem publikacji jest odpowiedź na pytanie, czy obowiązujące przepisy stwarzają jednostkom samorządu terytorialnego możliwość odpowiedzialnego prowadzenia polityki społecznej wobec członków wspólnoty. Autorzy omówili m.in. takie zagadnienia jak:

- praca zarobkowa a prawo do świadczenia dla opiekuna osoby z niepełnosprawnością,
- prawo do renty i emerytury a przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego,
- rozwój modelu systemu nieodpłatnej pomocy prawnej,
- pomoc w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty jako zadanie gminy,
- nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w realizacji zadań związanych z polityką społeczną.

Opracowanie analizuje oczekiwania oraz opisuje rzeczywistość, w której funkcjonują wspólnoty samorządowe i ich członkowie. Artykuły zawarte w monografii powstały na podstawie referatów i dyskusji przeprowadzonej w trakcie XVI Seminarium Naukowego Katedry Prawa Samorządu Terytorialnego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Książka jest przeznaczona dla pracowników organów administracji publicznej, przedstawicieli świata nauki, a także studentów studiów prawniczych i administracyjnych.

Mirosław Stec – profesor doktor habilitowany nauk prawnych; wieloletni kierownik Katedry Prawa Samorządu Terytorialnego Uniwersytetu Jagiellońskiego; redaktor naczelny miesięcznika Regionalnych Izb Obrachunkowych „Finanse Komunalne”.

Katarzyna Małysa-Sulińska – doktor habilitowana nauk prawnych; profesor w Katedrze Prawa Samorządu Terytorialnego Uniwersytetu Jagiellońskiego; członek Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie.

9788383286570 W01P01

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-8328-657-0

9 788383 286570

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

